

Hayat

*Hayata, daima hayata.. dünyaya
daha çok hayat katalım !...*

Nietzsche

Cilt VI. 15 Temmuz 1929. Sayı : 135

Mektepten çıktuktan sonra

1929 tedris senesi nihayete erdi. Birçok genç artık hayata atılacaklardır. Girecekleri cemiyet içinde çalışırken mektep sıralarında o kadar kuvvetle duymadıkları mütezat hislerle karşılaşacaklar, içlerindeki ihtiraslarla, hariçte görecekları mukavemetler arasında kendileri için açacakları bir yolda yürüyüp gideceklerdir.

Liseden çıkan gençler önlerinde «ne olmalıyım» hangi mesleğe girmeliyim?, sualı karşısındadırlar. Yüksek mektepten çıkanlar ruhlarında bir an evvel bulundukları meslekte en yüksek mevkie çıkmak, en menfaatli işi bulmak ateşini taşırlar. İçlerinde cemiyet ve tabiat içindeki tezatlar karşısında bocalıyanlar da olabilir, yahut bugünün cereyanları karşısında kayıtsız, kendilerine verilecek işi makine gibi yapmağa yarayanlar da vardır. Bu gençlerin duyguları arasında dolaşınız, azçok istikbali görürsünüz.

«Ne olmalıyım, hangi mesleğe girmeliyim?» Endişesi içinde kalan lise mezunları kendileri için doğru bir yol bulmak istiyorlarsa istidatlarından başka hiçbir tesire kapılmamalıdırlar.

İstidattan maada gençler üzerine tesir yapacak binbir amil vardır. Yapamıyacağınız işlere bugün için daha kârlı olduğunu ileriye sürerek girmeği teklif edenler, istidadınız olan meslekte kuvvetli ve liyakatlı olmak için uzun çalışmak lâzım geldiğini söyleyerek sizi yese düşürenler bulunabilir; bunların hiç birine kulak asmayarak en liyakatlı olabileceğiniz mesleği tereddütsüzce tercih etmelisiniz, o mesleğin en kuvvetli adamı olmak ihtirasını daima duymalısınız. Bilinmelidir ki her meslek kuvvetli ve liyakatlı adam bekliyor. Tebellür etmiş istidadı olmayan gençlerin meslek aramalarıdır. Çok yazık ki mekteplerimizin bir kısmı gençlerde hakikî istidatların açıkça belirmesine müsaade edecek vaziyette değildir. Gençlerin çoğu en ziyade hangi yolda liyakat gösterebilecek bir haldedir, bunu bilmiyerek hayata girmektedirler.

Tabiat ve hayat çok merhametsizdir. Yapamıyacağınız işe girerseniz mütemadiyen ezilirsiniz, eğer kalbinizde yükselmek hırısı da varsa o vakit liyakattan, ehliyetten,

— Mekteplerini bitirenlere —

doğruluktan başka tariklerle ilerlemek isteyeceksiniz. İşte o zaman cemiyete muzır bir insan olursunuz.

Mektepler, talebesinin günün birinde muhtelif yollara gireceğini düşünerek onları bir kalıptan çıkmış insanlar haline getirmekten ziyade en ziyade beliren istidadının inkişafına yardım eylemeli, o yolda hakikî mürşit olmalıdır. Bunun için onlara beğendikleri işle uğraşmağa vakit bırakmak, istekleriyle kitap seçmeğe ve okumağa hevesli yapmak lâzımdır. Bunun lâzım olduğuna samimiyetle inandığımız ve yapabildiğimiz gün gençlere hakikî yardımını yapmış olacağız.

Yüksek mekteplerden çıkan gençler hayata atılıyorlar. Her şeye muhtaç bir memletin istikbalini teşkil edecekler. Onun için emel elbette şu dur: daha evvel geçenlerden fazla ehliyetli olmak... Bunun birinci şartı girdikleri meslekte daha evvel çalışanların yaptıklarını iyi bilmek, yapamadıkları noktaları iyi takdir edilebilmek, onların zayıfları ve kuvvetli taraflarını bulabilmek.. Böyle bir muvazane yaptıktan sonra liyakat ve kuvveti-
-Lütfen beşinci sahifeye bakınız-

Son İngiltere intihabında

Mesai fırkasının beyannamesi

İngiltere'de amele fırkasının iktidar mevkiine geçmesi, siyaset âlemi için çok ehemmiyetlidir. İngiliz amele fırkası kendini seçen ingliz halkına ne vadetmiştir? Bunu dünya işlerini takip eden her münevver bilmelidir. Onun için amele fırkasının intihap beyannamesini yazıyoruz? Bu beyanname bize aynı zamanda İngiliz hükûmetini düşündüren içtimaî ve siyasî mes'eleleri de öğretmiş olacaktır. Beyanname diğer fırkaları şiddetle tenkit ettikten sonra şöyle devam ediyor:

Mesai Partisinin programı

Mesai partisi işsizlik meselesi ile derhal ve amelî bir şekilde meşgul olmağı taahhüt etmiştir. Bu hususata evvelce göstermiş olduğu parlak misal mezkûr taahhüdün tutulacağını zamindir. Mesai partisinin daimî yardımı sayesinde Muhafazakâr ve Liberal partisinin ihmal ve muhalefetlerine rağmen işsizlerin mutalebatı siyasî meseleler sırasında birinci mevkii işgal etmiştir. Mesai partisi hükûmeti eline aldığı zaman Parlemento huzurunda mevkii icraya koymuş olduğu vasi plânları izah etmişti. Fakat diğer iki parti derhal birleşmişler ve mesai partisi hükûmetini iskat eylemişlerdi. Bunlar mesai hükûmetinin siyasetinin muvaffakiyetine tahammul edemiyorlardı. İşsizliğe müteallik olan plânlarımız bir çok seneler zarfında memleket muvacehesinde teşrih edilmişti. Bu piânlar, görüleceği veçhile üç sıfatı haizdir.

Millî inkişaf ve sınaî refah

Mesai partisinin kendisine tahmil edeceği vazife şunlardır:

Mesken meselesinin halli, zeredilmiyen arazinin ekilmesi, köylerin elektrikle tenviri, şimendiferlerin ve vesaiti nakliyenin yeniden tanzimi, yeni yollar yapılması ve mevcut yolların ve limanların ıslahı. Bütün bunlar arazinin parçalanması, meslekî tedrisatın inkişafı ile müştereken icra edilecektir.

İşsizlik meselesinin müsmir bir surette halli elyevm inhitata doğru giden sanayiî refahını ve memleketimiz menabainin inkişafını temin eylemek demektir. Bu programın tatbiki yalnız elyevm işsiz kalmak mecburiyetinde bulunanlara iş tedarik etmek neticesini değil belki diğer sanayiî derhal ve tabîî olarak inkişafını da temin etmiş bulunacaktır.

Amele sınıfının iştirak kudreti arttıkça ehemmiyeti tezayüt edebilecek olan büyük bir piyasa memleketimizde mevcuttur. Denizlerin diğer tarafında ve bilhassa Hindistan ile müstemlekelerde daha büyük bir piyasamız vardır. Mesai hükûmeti ihracat tacirleri lehine tediye teminatı ve krediler küşadı suretile ihracat ticaretini teshil etmek için derhal faaliyete geçecektir. Bu suretle elyevm memleketimizde ehemmiyetini kaybeden demir, çelik, makinalar ve iplik sanayiî mamulâtı ihracatını tezyit edecektir. Yeniden gemiler inşası, hariçle olan münasebatı ticariyenin artması neticesi olarak ticareti bahriyemizin inkişafı

ve bu sanayide büyük miktarda amele sınıfının iştirak kudretini mahsûs derecede artırmış olacaktır.

Amele partisinin işsizler hakkında tatbik etmek istediği plân amelelere iş bulmak gayesini istihdaf eylemektedir. Fakat amelelerin muntazaman iş bulabilmelerine intizaren bunların halihazırda maruz bulundukları ihtiyaç ve sefaleti tahfif edecek tedbir ittihaz olunacaktır. Bunun neticesi olarak işsizliğe karşı sigorta kanununu işsizlerin iyi bir şekilde ihtiyaçlarını temin edebilecek surette tadil edeceğiz.

Mesai partisi gençlerin mektebe on beş yaşına kadar gidebilmeleri için bunlara icap eden tahsisatı tedarik ve ihtiyar amelelere munasip pansiyon temin eyleyecektir.

Beynelmilel sulh

Sulh müntehiplerin nazarı itibara alacakları en büyük meselelerden biridir. Mesai hükûmeti fikri sulhperverane içinde bıraktığı Avrupa'yı mütekabil bir husumet neticesinde inkısama uğramış bir halde bulmuştur. İktidar mevkiinde bulunduğu esnada göstermiş olduğu parlak misal sulh aşkını perverde edenlerin emniyet ve itimadına mesai hükûmetinin müstahak bulunduğu delâlet eder. Bı-

rakmış olduğu eserine tekrar devam ve memleketimizin 1924 senesinde haiz olduğu itibar ve nüfuzu iade etmek arzusundadır.

Muhafazakâr hükûmeti teslihatın tahdidine mümanaat etmiş ve Cemiyeti Akvam meclisile beynelmilel mesai bürosunun faaliyetine karşı hail olmuştur. Mesai partisinin siyaseti tamamile aksi bir istikamet takip etmektedir. Ayni zamanda siyasî ve iktisadî bir teşriki mesai ile milletleri yekdiğerine sıkı bir surette birleştirmeye uğraşacak ve Cemiyeti Akvam ile beynelmilel mesai bürosuna bilâ kaydü şart ve ensamimî bir şekilde muavenetini bezleyecektir. Mesai partisi hakem ve tahdidi teslihat taraftarıdır. Cemiyeti Akvam tarafından ihzar olunan hakem, uzlaşma ve müzaheret adliye hakkındaki umumî vesikayı kabul edecektir. Çoktanberi teslihatı vasi miktarda tahdit etmek icap ediyordu. Mesai partisi Amerika hükûmeti tarafından bu hususta vaki olan teşebbüsü alkışlar. Bahrî tahdidi teslihatı dair olan muahedenin yakın bir zamanda mevkii tatbiki konulmasında ve umumî tahdidi teslihat mes'elesinin tetkikile iştigal etmeğe üzere bir konferansın içtimaa davet edilmesinde ısrar eyleyecektir.

Mesai partisi Rusya ile münasebatı siyasiye ve ticariyesini tekrar tesis edecektir.

Ziraat

Mesai partisi ziraat mes'elerile de pek yakından meşgul olacaktır. Şehir siyasetile müterafık bir ziraat siyaseti takip etmek icap eder. Ziraat menfaat temin edecek bir şekil almalıdır. Hususî arazi sistemi vazifesini ifa edemeyecek bir hale gelmiştir. Bu sistemin memleketin servetini mahva devam etmesine müsaade olunamaz. Binaenaleyh arazinin işletilmesi devlete intikal etmelidir. Ziraat amele-i asgarî bir yevmiye almalı, işsizliğe karşı himaye edilmeli, eyi meskende oturmalı ve evinde serbest olmalıdır. Mesai hükûmeti bu islâhatı istih-salde menfaati bulunanların

mümessillerile teşriki mesaiye amadedir.

Maarif

Mesai partisi kezaik memleketin bütün evlâtlarına tahsil imkânını temin için daima sarfı gayret etmiştir. Çocukların on beş yaşına kadar mektepte kalabilmelerini temin için kendilerine lâzım gelen tahsisatı tedarik ve orta mekteplere serbestçe girebilmelerini teshil eyleyecektir. İlk mektepten darülfünuna kadar tahsil devrelerini takip etmek istidadında bulunanların yolunu açacaktır.

Malî siyaset

Mesai partisi mükelleflerin tediye kabiliyetine tevfi-kan ve âdilâne bir surette vergileri tevzi eden bir vergi sistemi taraftarıdır. Mevaddı gıdaiye ve sair ilk ihtiyaç mahsulâtı üzerine mevzu tekâlifli ilga edecektir. Büyük likânelerden tahsil olunan ve varidat üzerine mevzu bulunan vergilerden icap eden menabii varidatı temin eyleyecektir. Mesai partisi sâyin temin ettiği varidat ile diğer varidat arasındaki muamele farkını teşdit edecektir. Hususî emlâk sahipleri tarafından nahiyelere ait emlâkin işgali keyfiyetine bir nihayet vermek için bütün şiddetile çalışacaktır.

Pansiyon

Mesai hükûmeti eramile eytama ve ihtiyarlara tahsis olunan pansiyonlara dair olan kanunun açık haksızlığına karşı derhal tedabir ittihaz edecektir. İşsizlik buhranını izaleye matuf kanunları kabul ettirdikten sonra pansiyonlar hakkında mevcut ahkâmı bunlardan, istifade etmeyen bir çok sınıflara da teşmili suretile tadil edecektir.

Mesai hükûmetinin parlamentoya kabul ettireceği sair tedabir meyanında mesai saatlarının sekize tenziline dair olan Washington mukavelenamesinin tasdiki, amelelere verilecek tazminat hakkındaki kanunlara "Trad - Unions",lere müteallik kanunun tadili meseleleri vardır. Kömür sanayiile demir ve çelik sanayiinin düçar olduğu inhi-

tatın esbabını tahkik etmek üzere, vaidlere tevfi-kan, komisyonlar teşkil edecektir.

Mesai partisi kadınların reylerine de büyük bir emniyetle müracaat ediyor. Muhafazakârlar ve liberaller partileri tamamen muhalefet ettikleri halde mesai partisi kadın ve erkeklerin müsavi hukuka malik oladukları davasını müdafaa etmiştir. Uzun bir mücadeleden sonra kadınlar hukuku siyasiyede müsavatı istihsal ettikleri halde emansipasyonları için girişilen mücadele henüz hitama ermemiştir. İçtimai ve iktisadî noktai nazarlardan kadın ve çocukları zarardide eden diğer bir takım gayri tabiiilikleri izale etmek lâzımdır.

Mesai hükûmeti memleketimizin içtimai ve millî teceddüdünün kolay bir iş olduğunu ve bunun bir gün veya bir senede mevkii icraya konulabileceğini iddia etmek suretile halkı iğfal etmeyecektir. Fakat mesai partisi bu büyük eserin husulüne heyecan ve faaliyetle çalışacak ve ekseriyet temin ettiği halde sanayiî refahına cemiyetin muhtelif sınıflarının saadetine ve sâyin semerelerinin adilâne bir surette tevziine şahit olacağız.

İntihabatta müntehipler muhtelif intihap dairelerinin mümessillerini değil belki bir hükûmet intihap edeceklerdir. Ancak bir mesai hükûmeti elyevm mevkii iktidarda bulunan muhafazakârlar hükûmetini istihlâf debilir. Liberal partisi parlamentoda ancak zaif bir ekalliyet teşkil edebilir. Müntehipler muhafazakârlar hükûmeti ellerinde tuttukları takdirde husul bulacak felâketten memleketi kurtarmak istiyorlarsa reylerini mesai partisi namzetlerinde vermlidir.

Mesai partisinin programı memleketin içtimai inkişaf ve teceddüdünün sulhperverane fakat kat'i bir surette teminine matuftur. Mesai hükûmeti büyük Britanyanın refah ve saadetine ve cihan sulhunun hâkim olmasını temin için bütün gayretini, malûmatını, faaliyetini ve tecrübesini bu büyük eserin hakikat sahasına girmesi hususuna hasredecektir.